Niewypłacalność/upadłość

Polónia

1 Wobec jakiego podmiotu można wszcząć postępowanie upadłościowe?

Postępowania upadłościowe w rozumieniu art. 1 ust. 1 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (wersja przekształcona) uregulowane są w Polsce w dwóch ustawach:
- ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1520 ze zm.) – dalej „pr.upadł".
- ustawie z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2022 r. poz. 2309 ze zm.) – dalej „pr.restr.".

Przepisy ustawy Prawo upadłościowe regulują postępowanie związane z niewypłacalnością o charakterze likwidacyjnym, tj. „upadłość". Ustawa Prawo restrukturyzacyjne reguluje postępowania restrukturyzacyjne związane z zagrożeniem niewypłacalnością tj. „postępowanie o zatwierdzenie układu" (art. 210-226h pr.restr.), „przyspieszone postępowanie układowe" (art. 227-264 pr.restr.), „postępowanie układowe" (art. 265-282) oraz „postępowanie sanacyjne" art. 283-323 pr.restr.).

Celem **postępowania upadłościowego** jest zaspokojenie roszczeń wierzycieli w jak najwyższym stopniu, a jeśli racjonalne względy na to pozwolą – zachowanie dotychczasowego przedsiębiorstwa dłużnika. Jest wszczynane wyłącznie na wniosek i składa się z 2 faz: postępowania o ogłoszenie upadłości oraz postępowania po ogłoszeniu upadłości.

Postępowanie o zatwierdzenie układu umożliwia zawarcie układu w wyniku samodzielnego zbierania głosów wierzycieli przez dłużnika bez udziału sądu i może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Przyspieszone postępowanie układowe umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności w uproszczonym trybie i może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Postępowanie układowe umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności i może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Postępowanie sanacyjne umożliwia dłużnikowi przeprowadzenie działań sanacyjnych (działań skierowanych na reorganizację przedsiębiorstwa dłużnika) oraz zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności. Działaniami sanacyjnymi są czynności prawne i faktyczne, które zmierzają do poprawy sytuacji ekonomicznej dłużnika i mają na celu przywrócenie dłużnikowi zdolności do wykonywania zobowiązań, przy jednoczesnej ochronie przed egzekucją.

Postępowanie upadłościowe może być wszczęte wobec przedsiębiorcy. Zgodnie z art. 43(1) ustawy kodeks cywilny przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, nie posiadająca osobowości prawnej, a której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Wniosek o ogłoszenie upadłości może złożyć dłużnik lub każdy z jego wierzycieli osobisych.

Ponadto postępowanie upadłościowe może być wszczęte również w stosunku do :

spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, prostych spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;

wspólników osobowych spółek handlowych, ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;

wspólników spółki partnerskiej.

Postępowanie upadłościowe może być wszczęte również wobec osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej (art. 491(1) pr.upadł. i nast.). Postępowanie to toczy się wyłącznie na wniosek dłużnika, chyba że chodzi o byłego przedsiębiorcę, o którego upadłość może wystąpić także wierzyciel w terminie 1 roku od dnia wykreślenia z właściwego rejestru.

Postępowania restrukturyzacyjne mogą być wszczęte wobec

przedsiębiorców w rozumieniu art. 43(1) ustawy kodeks cywilny;

spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, prostych spółek akcyjnych nieprowadzących działalności gospodarczej;

wspólników osobowych spółek handlowych ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem;

wspólników spółki partnerskiej.

Postępowań restrukturyzacyjnych prowadzonych na podstawie pr. restr. nie wszczyna się wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Postępowania restrukturyzacyjne są prowadzone wyłącznie na wniosek dłużnika z wyjątkiem postępowania sanacyjnego, które może być także otwarte na wniosek wierzyciela, w przypadku gdy dłużnik jest niewypłacalny.

Przepisy pr.upadł. przewidują szczególną formę postępowania restrukturyzacyjnego wszczynanego w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, to jest **postępowanie o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli przez osobę fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej** (art. 491(25) - 491(38) pr.upadł.) Zgodnie z tymi przepisami dłużnik będący osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, który stał się niewypłacalny, może wystąpić do sądu upadłościowego o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli. Sąd może skierować dłużnika, który złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, do postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli, chyba że dłużnik we wniosku o ogłoszenie upadłości złożył oświadczenie, że nie wyraża zgody na udział w postępowaniu o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli. Sąd uwzględnia wniosek dłużnika o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli albo może skierować go do tego postępowania, jeżeli możliwości zarobkowe dłużnika oraz jego sytuacja zawodowa wskazują na zdolność do pokrycia kosztów postępowania o zawarcie układu oraz możliwość zawarcia i wykonania układu z wierzycielami.

2 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było wszcząć postępowanie upadłościowe?

Postępowanie upadłościowe wszczyna się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny (art. 10 pr.upadł.).

Dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza trzy miesiące. Dłużnik będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, gdy jego zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający

dwadzieścia cztery miesiące. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie ma zagrożenia utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych w niedługim czasie.

Postepowania restrukturyzacyjne można wszcząć wobec dłużnika, który jest niewypłacalny bądź, który jest zagrożony niewypłacalnością. Przez dłużnika niewypłacalnego należy rozumieć dłużnika niewypłacalnego w rozumieniu art. 10 i 11 pr.upadł. Przez dłużnika zagrożonego niewypłacalnością należy rozumieć dłużnika, którego sytuacja ekonomiczna wskazuje, że w niedługim czasie może stać się niewypłacalny.

Sąd odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego jeżeli skutkiem tego postępowania byłoby pokrzywdzenie wierzycieli.

Ustawa prawo restrukturyzacyjne przewiduje ponadto szczególne przesłanki do wszczęcia każdego z rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych.

Postępowanie o zatwierdzenie układu postępowanie oraz przyspieszone postępowanie układowe mogą być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15 % sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Sąd odmawia otwarcia postępowania układowego oraz postępowania sanacyjnego, jeżeli nie została uprawdopodobniona zdolność dłużnika do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania i zobowiązań powstałych po jego otwarciu.

3 Jakie aktywa należą do masy upadłości? W jaki sposób rozporządza się aktywami, które zostały nabyte przez dłużnika lub zostały na niego przeniesione w toku postępowania upadłościowego?

W przypadku postępowania upadłościowego, w skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania *upadłościowego (art. 62 pr.upadł.). Od tej zasady istnieją* wyjątki, które zostały uregulowane w art. 63-67a pr.upadł.

Do masy upadłości nie wchodzi mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.), wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu, kwota uzyskana z tytułu realizacji zastawu rejestrowego lub hipoteki, jeżeli upadły pełnił funkcję administratora zastawu lub hipoteki, w części przypadającej zgodnie z umową powołującą administratora pozostałym wierzycielom oraz środki pieniężne znajdujące się na rachunku będącym przedmiotem blokady rachunku podmiotu kwalifikowanego w rozumieniu art. 119zg pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.). W przypadku ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, na której utrzymaniu nie pozostają inne osoby, do masy upadłości nie wchodzi także część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości na podstawie ust. 1 odpowiada kwocie stanowiącej 150% kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66 i 1079). W przypadku ogłoszenia upadłości osoby fizycznej, na której utrzymaniu pozostają inne osoby, do masy upadłości nie wchodzi także część dochodu upadłego, która łącznie z dochodami wyłączonymi z masy upadłości na podstawie ust. 1 odpowiada iloczynowi liczby osób pozostających na utrzymaniu upadłego oraz upadłego i 150% kwoty określonej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Sędzia-komisarz na wniosek upadłego lub syndyka może w inny sposób określić część dochodu upadłego, która nie wchodzi do masy upadłości zgodnie z ust. 1a lub 1b, biorąc pod uwagę szczególne potrzeby upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich stan zdrowia, potrzeby mieszkaniowe oraz możliwości ich zaspokojenia.

Ponadto, uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.

Nie wchodzi do masy upadłości mienie przeznaczone na pomoc dla pracowników upadłego i ich rodzin, stanowiące zgromadzone na odrębnym rachunku bankowym środki pieniężne zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, tworzonego na podstawie przepisów o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, wraz z przypadającymi po ogłoszeniu upadłości kwotami pochodzącymi ze zwrotu udzielonych pożyczek na cele mieszkaniowe, wpłatami odsetek bankowych od środków tego funduszu oraz opłatami pobieranymi od korzystających z usług i świadczeń socjalnych finansowanych z tego funduszu organizowanych przez upadłego.

W postępowaniach restrukturyzacyjnych do masy układowej należy mienie służące prowadzeniu przedsiębiorstwa oraz mienie należące do dłużnika (art. 240, art. 273 oraz art. 294 pr.restr.).

4 Jakie uprawnienia przysługują odpowiednio dłużnikowi i zarządcy?

W postępowaniu upadłościowym (postępowaniu zmierzającemu do likwidacji majątku dłużnika) dłużnik zostaje pozbawiony zarządu nad majątkiem. Zarząd majątkiem (masą upadłości) przejmuje syndyk. Syndyk przejmuje również inne obowiązki związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa dłużnika – kierowanie zakładu pracy, wypełnianie obowiązków sprawozdawczych, itp.

Upadłemu dłużnikowi, jako uczestnikowi postępowania upadłościowego, przysługują wymienione w pr.upadł. środki zaskarżenia co do niektórych decyzji sądu i sędziego-komisarza wydanych w tym postępowaniu oraz uprawnienia do składania określonych w przepisach pr. upadł. wniosków w toku postępowania.

W postępowaniach restrukturyzacyjnych uprawnienia dłużnika i zarządcy różnią się w zależności od rodzaju postępowania.

Postępowanie o zatwierdzenie układu – dłużnik może dokonywać wszystkich czynności, za wyjątkiem okresu od dnia wydania postawienia o zatwierdzenia układu do czasu uprawomocnienia się tego postanowienia – w tym okresie obowiązują zasady jak w przyspieszonym postępowaniu układowym tj. dłużnik może wykonywać czynności zwykłego zarządu. Dla czynności przekraczających zwykły zarząd wymagana jest zgoda nadzorcy układu.

Przyspieszone postępowanie układowe oraz postępowanie układowe – dłużnik może dokonywać czynności zwykłego zarządu; w zakresie przekraczającym zakres zwykłego zarządu wymagana jest zgoda nadzorcy sądowego, chyba że wymagana jest zgoda rady wierzycieli

Postępowanie sanacyjne – dłużnik traci zarząd – czynności wykonuje zarządca, chyba że wymagana jest zgoda rady wierzycieli.

Jeżeli skuteczne przeprowadzenie postępowania sanacyjnego wymaga osobistego udziału dłużnika lub jego reprezentantów, a jednocześnie dają oni gwarancję należytego sprawowania zarządu, sąd może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu.

5 Jakie przesłanki muszą zostać spełnione, aby można było dokonać potrącenia wierzytelności?

W postępowaniu upadłościowym p*otrącenie* wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił (art. 93 pr.upadł).

Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości albo nabył ją w ciągu ostatniego roku przed ogłoszeniem upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości, chyba że nabycie nastąpiło w związku ze spłatą długu za który nabywca odpowiadał osobiście lub rzeczowo. (art. 94 pr.upadł.)

Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem upadłego po dniu ogłoszenia upadłości (art. 95 pr.upadł.).

Wierzyciel, który chce skorzystać z prawa *potrącenia*, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności (art. 96 pr. upadł).

W postępowaniach restrukturyzacyjnych istnieją następujące ograniczenia ogólnych zasad dokonania potrącenia wzajemnych wierzytelności:

wierzyciel stał się dłużnikiem dłużnika po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego;

dłużnik dłużnika objętego postępowaniem restrukturyzacyjnym stał się po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego jego wierzycielem przez nabycie w drodze przelewu lub indosu wierzytelności powstałej przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

Potrącenie wzajemnych wierzytelności jest dopuszczalne, jeżeli nabycie wierzytelności nastąpiło wskutek zapłaty długu, za który nabywca odpowiadał osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli odpowiedzialność nabywcy za dług powstała przed dniem złożenia wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego.

Wierzyciel, który chce skorzystać z *potrącenia* w postępowaniu restrukturyzacyjnym, składa o tym oświadczenie dłużnikowi, a gdy dłużnik jest pozbawiony prawa zarządu - zarządcy, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, a jeżeli podstawa *potrącenia* powstała później - w terminie 30 dni od dnia, w którym powstała podstawa *potrącenia*. Oświadczenie jest skuteczne również w przypadku, gdy zostało złożone nadzorcy sądowemu (art. 253, art. 273, art. 297 pr.restr.).

6 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na obowiązujące umowy, których stroną jest dłużnik?

Szczegółowe przepisy dotyczące skutków ogłoszenia upadłości: co do zobowiązań upadłego zawarte są w art. 83-118 pr.upadł., co do spadków nabytych przez upadłego – w art. 119-123 pr.upadł., co do stosunków majątkowych małżeńskich upadłego – w art. 124-126 pr.upadł.

Prawo upadłościowe w art. 81-82 pr.upadł. ustanawia zakaz obciążania składników masy upadłości po ogłoszeniu upadłości zastawem, zastawem rejestrowym czy też hipoteką.

Postanowienie umowy, której stroną jest upadły, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości. Umowa przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności jest skuteczna wobec masy upadłości, jeżeli została zawarta w formie pisemnej z datą pewną, chyba że chodzi o umowy ustanawiające zabezpieczenia finansowe (art. 84 pr.upadł).

Art. 85 i art. 85a zawierają szczegółowe regulacje dotyczące umów ramowych dotyczących terminowych operacji finansowych lub sprzedaży papierów wartościowych ze zobowiązaniem ich odkupu.

Zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności świadczenia jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości. Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na zobowiązania pieniężne i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił (art. 91 pr. upadł).

Roszczenie wynikające z umowy zawartej w wyniku przyjęcia oferty złożonej przez upadłego może być przez wierzyciela dochodzone w postępowaniu upadłościowym tylko wtedy, gdy oświadczenie o przyjęciu oferty zostało złożone upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości.

Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub części, syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego lub od umowy odstąpić ze skutkiem na dzień ogłoszenia upadłości. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości upadły był stroną umowy innej niż umowa wzajemna, syndyk może od umowy odstąpić, chyba że ustawa przewiduje inny skutek.

Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej z datą pewną, syndyk w terminie trzech miesięcy oświadczy na piśmie, czy od umowy odstępuje, czy też żąda jej wykonania. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od umowy.

Druga strona, która ma obowiązek spełnić świadczenie wcześniej, może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, do czasu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wzajemnego. Prawo to drugiej stronie nie przysługuje, jeżeli w czasie zawarcia umowy wiedziała lub wiedzieć powinna o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości (art. 98 pr. upadł).

Jeżeli syndyk odstępuje od umowy, druga strona nie ma prawa do zwrotu spełnionego świadczenia, chociażby świadczenie to znajdowało się w masie upadłości. Strona może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat, zgłaszając te wwierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (art. 99 pr.upadł.).

Sprzedawca może żądać zwrotu rzeczy ruchomej - także papierów wartościowych - wysłanej upadłemu bez otrzymania ceny, jeżeli rzecz ta nie została objęta przed ogłoszeniem upadłości przez upadłego lub przez osobę upoważnioną przez niego do rozporządzania rzeczą. Prawo żądania zwrotu służy także komisantowi, który wysłał rzecz upadłemu. Sprzedawca lub komisant, któremu rzecz została zwrócona, zwraca koszty, które zostały poniesione lub mają być poniesione, oraz otrzymane zaliczki. Syndyk może jednak rzecz zatrzymać, jeżeli zapłaci lub zabezpieczy należną od upadłego cenę i koszty. Prawo to przysługuje syndykowi w terminie miesiąca od dnia żądania zwrotu (art. 100 pr. upadł.).

Zawarte przez upadłego umowy zlecenia lub komisu, w których upadły był dającym zlecenie lub komitentem, a także umowy o zarządzanie papierami wartościowymi upadłego wygasają z dniem ogłoszenia upadłości. Wierzytelność z tytułu poniesionej wskutek tego straty może być dochodzona w postępowaniu upadłościowym.

Od zawartych przez upadłego umów zlecenia lub komisu, w których upadły był przyjmującym zlecenie lub komisantem, można odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości bez odszkodowania (art. 102 pr.upadł.).

Umowa agencyjna wygasa z dniem ogłoszenia upadłości jednej ze stron. W razie upadłości dającego zlecenie agent ma prawo dochodzić w postępowaniu upadłościowym swojej wierzytelności powstałej z tytułu straty poniesionej wskutek wygaśnięcia umowy (art. 103 pr.upadł.).

W razie ogłoszenia upadłości użyczającego lub biorącego do używania, umowa użyczenia, jeżeli rzecz już została wydana, ulega rozwiązaniu na żądanie jednej ze stron. Jeżeli rzecz nie była jeszcze wydana, umowa wygasa (art. 104 pr.upadł).

W razie upadłości jednej ze stron umowy pożyczki, umowa pożyczki wygasa, gdy przedmiot pożyczki nie został jeszcze wydany (art. 105 pr.upadł).

Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego wiąże strony, jeżeli przedmiot umowy przed ogłoszeniem upadłości został wydany najemcy lub dzierżawcy (art. 107 pr.upadł.). Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Druga strona rozwiązanej umowy może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Powyższe przepisy stosuje się odpowiednio do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części (art. 109 pr.upadł).

Z dniem ogłoszenia upadłości wygasa umowa kredytu, jeżeli przed tym terminem kredytodawca nie przekazał środków pieniężnych do dyspozycji upadłego. Kredytodawca może dochodzić naprawienia szkody w postępowaniu upadłościowym, zgłaszając te wierzytelności syndykowi za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (art. 111 pr.upadł.).

Ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na umowy rachunku bankowego, umowy rachunku papierów wartościowych lub umowy o prowadzenie rachunku zbiorczego upadłego (art. 112 pr.upadł.).

W postępowaniach restrukturyzacyjnych od dnia ich otwarcia do dnia ich zakończenia albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania, spełnianie przez dłużnika albo zarządcę świadczeń wynikających z wierzytelności, które z mocy prawa są objęte układem, jest niedopuszczalne.

Postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego lub jego otwarcia zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest dłużnik, są nieważne.

Postanowienie umowy, której stroną jest dłużnik, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania restrukturyzacyjnego jest bezskuteczne wobec masy układowej.

Art. 250 pr.restr. zawiera szczegółowe regulacje dotyczące umów ramowych dotyczących terminowych operacji finansowych lub sprzedaży papierów wartościowych ze zobowiązaniem ich odkupu.
Od dnia otwarcia postępowań restrukturyzacyjnych do dnia ich zakończenia albo uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania wypowiedzenie przez wynajmującego lub wydzierżawiającego umowy najmu lub dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w których jest prowadzone przedsiębiorstwo dłużnika, bez zezwolenia rady wierzycieli, jest niedopuszczalne.
Do umów kredytu w zakresie środków postawionych do dyspozycji kredytobiorcy przed dniem otwarcia postępowania, leasingu, ubezpieczeń majątkowych, umów rachunku bankowego, umów poręczeń, umów obejmujących licencje udzielone dłużnikowi oraz gwarancji lub akredytyw wystawionych przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego oraz innych umów o podstawowym znaczeniu dla prowadzenia przedsiebiorstwa dłużnika stosuje się odpowiednio zasady opisane wyżej dla umowy najmu lub dzierżawy (art. 256 pr. restr., art. 273, art. 297 pr.restr.).
Ponadto w postępowaniu sanacyjnym zarządca może odstąpić od umowy wzajemnej, która nie została wykonana w całości lub części przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, za zgodą sędziego-komisarza, jeżeli świadczenie drugiej strony wynikające z tej umowy jest świadczeniem niepodzielnym. Jeżeli świadczenie drugiej strony wynikające z umowy jest świadczeniem podzielnym, przepis ten stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim świadczenie drugiej strony miało zostać wykonane po dniu otwarcia postępowania sanacyjnego. Jeżeli zarządca odstąpił od umowy, druga strona może żądać zwrotu świadczenia spełnionego po otwarciu postępowania sanacyjnego, a przed dojściem do niej oświadczenia o odstąpieniu od umowy, jeżeli świadczenie to znajduje się w majątku dłużnika. W przypadku gdy jest to niemożliwe, druga strona może dochodzić jedynie wierzytelności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat. Wierzytelności te nie są objęte układem (art. 298 pr.restr.).

7 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na postępowania wszczęte przez poszczególnych wierzycieli (z wyłączeniem zawisłych spraw sądowych)?

Sąd może na wniosek dłużnika, tymczasowego nadzorcy lub wierzyciela, który wniósł o ogłoszenie upadłości, zawiesić postępowanie egzekucyjne oraz uchylić zajęcie rachunku bankowego, jeżeli jest to niezbędne do osiągnięcia celów postępowania upadłościowego (art. 39 pr.upadł.).
Postępowanie *egzekucyjne* skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości (art. 146 pr.upadł.).
Po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądowoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka lub przeciwko niemu (art. 144 pr.upadł.).
W postępowaniach restrukturyzacyjnych postępowanie *egzekucyjne* dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem otwarcia postępowań restrukturyzacyjnych, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania (art. 259, art. 278 pr.restr.). W przypadku postępowania sanacyjnego zawieszenie dotyczy wszystkich postępowań egzekucyjnych skierowanych do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej (art. 312 pr.restr.).
Z dniem uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ postępowania zabezpieczające i *egzekucyjne* prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności objętych układem ulegają umorzeniu z mocy prawa. Zawieszone postępowania zabezpieczające i *egzekucyjne* prowadzone przeciwko dłużnikowi w celu zaspokojenia wierzytelności nieobjętych układem mogą zostać podjęte na wniosek wierzyciela (art. 170 pr.restr.)
Otwarcie postępowania układowego, przyspieszonego postępowania układowego lub postępowania sanacyjnego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych, administracyjnych, sądowoadministracyjnych i przed sądami polubownymi w celu dochodzenia wierzytelności podlegających umieszczeniu w spisie wierzytelności (art. 257, art. 276, art. 310 pr.restr.).

8 Jaki skutek wywiera postępowanie upadłościowe na dalsze rozpoznanie sprawy sądowej zawisłej w momencie wszczęcia postępowania upadłościowego?

Po ogłoszeniu upadłości sąd zawiesza postępowanie z urzędu, jeżeli postępowanie dotyczy masy upadłości**,** tj. jeżeli jego wynik może mieć wpływ na stan masy upadłości (dotyczy przedmiotu wchodzącego w skład masy upadłości) i ogłoszono upadłość oraz jeżeli ustanowiono zarządcę przymusowego w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości (art. 174 § 1 pkt 4 i 5 kodeksu postępowania cywilnego – dalej „kpc"). Sąd wzywa syndyka lub zarządcę przymusowego do udziału w sprawie (art. 174 § 3 kpc) Jeśli upadły (dłużnik) jest powodem, sąd z urzędu podejmuje zawieszone postępowanie z chwilą ustalenia osoby syndyka (zarządcy przymusowego) (art. 180 § 1 pkt 5 kpc).
Postępowanie może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności. (art. 145 pr.upadł.).
W przypadku postępowań restrukturyzacyjnych toczące się postępowania sądowe (zawisłe w momencie wszczęcia postępowania) ulegają zawieszeniu jeżeli postępowanie dotyczy masy układowej (lub masy sanacyjnej) i ustanowiono zarządcę w postępowaniu restrukturyzacyjnym lub jeżeli ustanowiono zarządcę tymczasowego w postępowaniu o otwarcie postępowania sanacyjnego, a postępowanie dotyczy majątku objętego zabezpieczeniem (art. 174 § 1 pkt 4 i 5 kpc). Sąd wzywa zarządcę tymczasowego albo zarządcę do udziału w sprawie (art. 174 § 3 kpc).
Uznanie roszczenia, zrzeczenie się roszczenia, zawarcie ugody lub przyznanie okoliczności istotnych dla sprawy w tych sprawach przez dłużnika bez zgody nadzorcy sądowego nie wywiera skutków prawnych (art. 258 pr.restr.).

9 Czym charakteryzuje się co do zasady udział wierzycieli w postępowaniu upadłościowym?

Udział wierzycieli w postepowaniu upadłościowym uregulowany w jest w art. 189-213 pr.upadł.) Wierzyciele, których wierzytelność została uznana, mają prawo uczestnictwa z prawem głosu w zgromadzeniu wierzycieli.
Sędzia-komisarz ustanawia radę wierzycieli z urzędu, o ile uzna to za potrzebne, lub na niowek oraz powołuje i odwołuje jej członków. Rada udziela pomocy syndykowi, kontroluje jego czynności, bada stan funduszów masy upadłości, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli tego zażąda sędzia-komisarz lub syndyk. Rada wierzycieli może żądać od upadłego oraz syndyka wyjaśnień oraz badać księgi i dokumenty dotyczące upadłości w zakresie, w jakim nie narusza to tajemnicy przedsiębiorstwa.
Zgoda rady wierzycieli pod rygorem nieważności jest konieczna jeżeli przedmiotem czynności syndyka jest:
dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez syndyka, jeżeli ma trwać dłużej niż trzy miesiące od dnia ogłoszenia upadłości;
odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości;
sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład masy upadłości;
zaciąganie pożyczek lub kredytów oraz obciążenie majątku upadłego ograniczonymi prawami rzeczowymi;
uznanie, zrzeczenie się i zawarcie ugody co do roszczeń spornych oraz poddanie sporu rozstrzygnięciu sądu polubownego.
Wyjątkiem jest sytuacja, w której jedna z ww. czynności musi być dokonana niezwłocznie i dotyczy wartości nieprzewyższającej dziesięciu tysięcy złotych, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może ją wykonać bez zezwolenia rady.
Ponadto nie jest wymagane zezwolenie rady wierzycieli na sprzedaż ruchomości, jeśli wskazana w spisie inwentarza wartość oszacowania wszystkich ruchomości wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł oraz na sprzedaż wierzytelności oraz innych praw, jeżeli wskazana w spisie należności wartość nominalna wszystkich wierzytelności oraz innych praw wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł.

Wierzyciel może zgłosić propozycje układowe w postępowaniu upadłościowym.
Wierzyciele mogą także zaskarżyć decyzje sądu upadłościowego lub sędziego – komisarza dotyczące zatwierdzenia sprawozdań rachunkowych syndyka, rozstrzygnięcia dotyczące ustalenia listy wierzytelności także w zakresie rozstrzygnięć o wierzytelnościach innych wierzycieli, plan podziału, wynagrodzenie syndyka oraz postawienia o umorzeniu lub zakończeniu postępowania upadłościowego.
W postępowaniach restrukturyzacyjnych udział wierzycieli uregulowany jest w art. 104-139 pr.restr. Wierzyciele, których wierzytelności zostały umieszczone w zatwierdzonym spisie wierzytelności, oraz ci, którzy stawią się na zgromadzeniu wierzycieli i przedłożą sędziemu-komisarzowi tytuł egzekucyjny stwierdzający ich wierzytelność, mają prawo uczestnictwa z prawem głosu w zgromadzeniu wierzycieli.
Na zgromadzeniu wierzycieli można zawrzeć układ, jeżeli w zgromadzeniu uczestniczy co najmniej jedna piąta wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem.
Sędzia-komisarz ustanawia radę wierzycieli oraz powołuje i odwołuje jej członków z urzędu albo na wniosek. Rada wierzycieli udziela pomocy nadzorcy sądowemu albo zarządcy, kontroluje ich czynności, bada stan funduszów masy układowej lub sanacyjnej, udziela zezwolenia na czynności, które mogą być dokonane tylko za zezwoleniem rady wierzycieli oraz wyraża opinię w innych sprawach, jeżeli zażąda tego sędzia-komisarz, nadzorca sądowy albo zarządca lub dłużnik. Rada wierzycieli lub jej członkowie mogą przedstawiać sędziemu-komisarzowi swoje uwagi o działalności dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy. Rada może żądać od dłużnika, nadzorcy sądowego albo zarządcy wyjaśnień oraz badać księgi i dokumenty przedsiębiorstwa dłużnika w zakresie, w jakim nie narusza to tajemnicy przedsiębiorstwa. W pozostałym zakresie i w przypadku wątpliwości sędzia-komisarz określa zakres uprawnień członków rady do badania ksiąg i dokumentów przedsiębiorstwa dłużnika.
Pod rygorem nieważności zgody rady wierzycieli wymagają następujące czynności dłużnika lub zarządcy:
- obciążenie składników masy układowej lub sanacyjnej hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej układem;
- przeniesienie własności rzeczy lub prawa na zabezpieczenie wierzytelności nieobjętej układem;
- obciążenie składników masy układowej lub sanacyjnej innymi prawami;
- zaciąganie kredytów lub pożyczek;
- zawarcie umowy dzierżawy przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części lub innej podobnej umowy.
(czynności powyższe dokonane za zezwoleniem rady wierzycieli nie mogą być uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości)
- sprzedaż przez dłużnika nieruchomości lub innych składników majątku o wartości powyżej 500 000 zł.
Wierzyciele mogą także zaskarżyć decyzje sądu restrukturyzacyjnego lub sędziego – komisarza dotyczące zatwierdzenia sprawozdań rachunkowych zarządcy, rozstrzygnięcia dotyczące ustalenia spisu wierzytelności (postępowania układowe i sanacyjne) także w zakresie rozstrzygnięć o wierzytelnościach innych wierzycieli, wynagrodzenia nadzorcy sądowego lub zarządcy oraz postawienia o umorzeniu lub zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego.

10 W jaki sposób zarządca może wykorzystać aktywa masy upadłości dłużnika lub nimi rozporządzać?

W postępowaniu upadłościowym po ogłoszeniu upadłości syndyk przystępuje do spisu inwentarza i oszacowania masy upadłości oraz sporządzenia planu likwidacyjnego. Plan likwidacyjny określa proponowane sposoby sprzedaży składników majątku upadłego, w szczególności sprzedaży przedsiębiorstwa, termin sprzedaży, preliminarz wydatków oraz ekonomiczne uzasadnienie dalszego prowadzenia działalności gospodarczej (art. 306 pr.upadł.). Po sporządzeniu spisu inwentarza i sprawozdania finansowego albo po złożeniu pisemnego sprawozdania ogólnego syndyk przeprowadza likwidację masy upadłości (art. 308 pr.upadł.)
Po ogłoszeniu upadłości syndyk może prowadzić dalej przedsiębiorstwo upadłego, jeżeli możliwe jest zawarcie układu z wierzycielami lub możliwa jest sprzedaż przedsiębiorstwa upadłego w całości lub jego zorganizowanych części (art. 312 pr.upadł.).
W odniesieniu do postępowań restrukturyzacyjnych, tj. przyspieszonego postępowania układowego oraz postępowania układowego zasadą jest, że dłużnik nadal sprawuje zarząd nad swoim przedsiębiorstwem. Zgodnie z art. 239 § 1 oraz art. 295 pr.restr. zarząd może być dłużnikowi odebrany jeżeli:
1) dłużnik, chociażby nieumyślnie, naruszył prawo w zakresie sprawowania zarządu, czego skutkiem było pokrzywdzenie wierzycieli lub możliwość takiego pokrzywdzenia w przyszłości;
2) oczywiste jest, że sposób sprawowania zarządu nie daje gwarancji wykonania układu lub dla dłużnika ustanowiono kuratora na podstawie art. 68 ust. 1;
3) dłużnik nie wykonuje poleceń sędziego-komisarza lub nadzorcy sądowego, w szczególności nie złożył w wyznaczonym przez sędziego-komisarza terminie propozycji układowych zgodnych z prawem.
W postępowaniu sanacyjnym jeżeli skuteczne przeprowadzenie postępowania sanacyjnego wymaga osobistego udziału dłużnika lub jego reprezentantów, a jednocześnie dają oni gwarancję należytego sprawowania zarządu, sąd może zezwolić dłużnikowi na wykonywanie zarządu nad całością lub częścią przedsiębiorstwa w zakresie nieprzekraczającym zakresu zwykłego zarządu (art. 288 § 3 pr.restr.).
W postępowaniu o zatwierdzenie układu dłużnik sprawuje zarząd nad swoim przedsiębiorstwem przez cały czas trwania tego postępowania.

11 Jakie wierzytelności mogą być zgłoszone do masy upadłości dłużnika oraz w jaki sposób traktuje się roszczenia powstałe po wszczęciu postępowania upadłościowego?

Wierzyciel osobisty upadłego, który chce uczestniczyć w postępowaniu upadłościowym, jeżeli niezbędne jest ustalenie jego wierzytelności, powinien w terminie oznaczonym w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zgłosić syndykowi swoją wierzytelność za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Zadłużonych. Wierzytelność może też zgłosić wierzyciel, którego wierzytelność była zabezpieczona hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską lub przez inny wpis w księdze wieczystej lub w rejestrze okrętowym (jeśli wierzyciel jej nie zgłosi, zostanie umieszczona na liście z urzędu). Z urzędu zostają umieszczone na liście należności ze stosunku pracy (art. 236 ust 1 i 2, art. 237 pr.upadł.).
Koszty postępowania upadłościowego podlegają zaspokojeniu w pierwszej kolejności przed zobowiązaniami masy upadłości powstałymi po ogłoszeniu upadłości, bez sporządzania planu podziału.
W postępowaniach restrukturyzacyjnych spis wierzytelności obejmuje wierzytelności osobiste w stosunku do dłużnika powstałe przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (art. 76 pr.restr.). W spisie wierzytelności odrębnie umieszcza się wierzytelności objęte układem z mocy prawa oraz wierzytelności objęte układem za zgodą wierzyciela (art. 86 pr.restr.).
W postępowaniu restrukturyzacyjnym wierzytelności nie podlegają zgłoszeniu. Spis wierzytelności sporządza nadzorca lub zarządca na podstawie ksiąg rachunkowych, innych dokumentów dłużnika, wpisów w księgach wieczystych oraz rejestrach.
Układ wiąże wierzycieli, których wierzytelności według ustawy są objęte układem, chociażby nie zostały umieszczone w spisie wierzytelności. Układ nie wiąże wierzycieli, których dłużnik nie ujawnił i którzy nie byli uczestnikami postępowania (art. 166 pr.restr.)
Układ nie może objąć wierzytelności alimentacyjnych oraz rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę; roszczeń o wydanie mienia i zaniechanie naruszania praw; wierzytelności, za które dłużnik odpowiada w związku z nabyciem spadku po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, po wejściu spadku do masy

układowej lub sanacyjnej. Układ nie obejmuje także wierzytelności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczonej na mieniu dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, w części znajdującej pokrycie w wartości przedmiotu zabezpieczenia, chyba że wierzyciel wyraził zgodę na objęcie jej układem (art. 151 pr.restr.).

12 Jakie zasady obowiązują przy zgłaszaniu, weryfikacji i uznaniu wierzytelności?

Zasady zgłaszania wierzytelności, weryfikacji i ich uznawania uregulowane w postępowaniu upadłościowym zostały w art. 239a-266 pr.upadł.

W postępowaniu upadłościowym obowiązek zgłoszenia wierzytelności spoczywa na wierzycielach. Termin do zgłoszenia wierzytelności wynosi 30 dni od daty ogłoszenia postanowienia o ogłoszeniu upadłości w systemie teleinformatycznym Krajowego Centrum Zadłużonych.

Nie wymagają zgłoszenia należności ze stosunku pracy. Należności z tego tytułu umieszcza się na liście wierzytelności z urzędu (art. 237 pr.upadł.).

Wierzyciel dokonuje zgłoszenia swojej wierzytelności za pośrednictwem formularza dostępnego w systemie teleinformatycznym Krajowego Rejestru Zadłużonych. Zgłoszenie powinno zawierać imię i nazwisko wierzyciela albo jego nazwę oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację oraz firmę, pod którą działa wierzyciel będący przedsiębiorcą, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz NIP, jeżeli wierzyciel ma taki numer, określenie wierzytelności wraz z należnościami ubocznymi oraz wartość wierzytelności niepieniężnej, dowody potwierdzające istnienie owej wierzytelności (jeżeli wierzytelność została uznana w spisie wierzytelności sporządzonym w postępowaniu restrukturyzacyjnym, wystarczające jest powołanie się na tę okoliczność), kategorię, do której ma być zaliczona, zabezpieczenia z nią związane, numer rachunku bankowego wierzyciela, jeżeli wierzyciel posiada taki rachunek oraz stan sprawy, jeżeli co do wierzytelności toczy się postępowanie sądowe, administracyjne, sądowoadministracyjne lub przed sądem polubownym. W razie zgłoszenia wierzytelności, w stosunku do której upadły nie jest dłużnikiem osobistym, należy wskazać przedmiot zabezpieczenia, z którego wierzytelność podlega zaspokojeniu.

Syndyk sprawdza, czy zgłoszona wierzytelność znajduje potwierdzenie w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, oraz wzywa upadłego do złożenia w zakreślonym terminie oświadczenia, czy wierzytelność uznaje. W przypadku gdy zgłoszona wierzytelność nie znajduje potwierdzenia w księgach rachunkowych lub innych dokumentach upadłego albo we wpisach w księdze wieczystej lub rejestrach, syndyk wzywa wierzyciela do złożenia w terminie tygodnia dokumentów wskazanych w zgłoszeniu wierzytelności pod rygorem odmowy uznania wierzytelności. Termin ten nie podlega przedłużeniu ani przywróceniu. Syndyk może jednak uwzględnić dokumenty złożone po upływie terminu, jeżeli nie spowoduje to opóźnienia w przekazaniu listy sędziemu-komisarzowi.

W terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia o złożeniu listy wierzytelności do akt postępowania wierzyciel może złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw. Sprzeciw przysługuje również upadłemu, o ile projekt listy wierzytelności nie jest zgodny z jego wnioskami lub oświadczeniami. Jeżeli upadły nie składał oświadczeń, mimo iż był do tego wezwany, może zgłosić sprzeciw tylko wtedy, gdy wykaże, że nie złożył oświadczeń z przyczyn od niego niezależnych.

Sędzia-komisarz dokonuje zmian na liście wierzytelności po uprawomocnieniu się postanowienia w sprawie sprzeciwu, a w razie jego zaskarżenia, po uprawomocnieniu się postanowienia sądu oraz zatwierdza listę wierzytelności. Jeżeli nie wniesiono sprzeciwu, zatwierdza listę wierzytelności po upływie terminu do jego wniesienia. może z urzędu dokonać zmian na liście wierzytelności. W razie stwierdzenia, że na liście umieszczono wierzytelności, które w całości lub części nie istnieją, lub nie umieszczono na liście wierzytelności, które podlegają umieszczeniu na liście z urzędu, sędzia-komisarz może dokonać zmian na liście wierzytelności z urzędu sędzia-komisarz może dokonać zmian na liście wierzytelności z urzędu.

Jeżeli wierzytelność zgłoszono po terminie wyznaczonym do zgłoszenia wierzytelności lub została ujawniona po tym terminie wierzytelność, która nie wymaga zgłoszenia, wierzytelność taką umieszcza się na uzupełnieniu listy wierzytelności. Lista wierzytelności ulega sprostowaniu stosownie do prawomocnych orzeczeń. Zmiana wysokości wierzytelności, która zaistniała po ustaleniu listy wierzytelności, jest uwzględniana przy sporządzeniu planu podziału albo przy głosowaniu na zgromadzeniu wierzycieli.

Po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela, jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu. Upadły może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli nie uznał wierzytelności zgłoszonej w postępowaniu upadłościowym i nie zapadło co do niej jeszcze prawomocne orzeczenie sądowe. Po nadaniu wyciągowi z listy klauzuli wykonalności, zarzut, że wierzytelność objęta listą wierzytelności nie istnieje albo, że istnieje w mniejszym zakresie, upadły może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

W postępowaniach restrukturyzacyjnych kwestię ustalenia spisu wierzytelności uregulowane zostały w art. 84-102 pr.restr.

Nadzorca lub zarządca sporządza spis wierzytelności na podstawie ksiąg rachunkowych, innych dokumentów dłużnika, wpisów w księgach wieczystych oraz rejestrach. W postępowaniu sanacyjnym otwartym na podstawie uproszczonego wniosku spis wierzytelności sporządza się w zakresie, w jakim jest to możliwe, na podstawie spisu wierzytelności sporządzonego we wcześniejszym postępowaniu restrukturyzacyjnym. Jeżeli propozycje układowe przewidują podział wierzycieli na grupy, spis wierzytelności sporządza się z uwzględnieniem zaproponowanego podziału.

W spisie wierzytelności odrębnie umieszcza się wierzytelności objęte układem z mocy prawa oraz wierzytelności objęte układem za zgodą wierzyciela.

W przyspieszonym postępowaniu układowym dłużnik może zgłosić zastrzeżenia co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności. Wierzytelność taka zostaje uznana jako wierzytelność sporna. W takim przypadku sędzia-komisarz dokonuje odpowiednich zmian spisu wierzytelności oraz spisu wierzytelności spornych.

W postępowaniu układowym oraz postępowaniu sanacyjnym, w terminie dwóch tygodni od dnia obwieszczenia o dacie złożenia spisu wierzytelności i spisu wierzytelności spornych, uczestnicy postępowania mogą złożyć do sędziego-komisarza sprzeciw co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności. Dłużnik może złożyć sprzeciw, o ile spis wierzytelności nie jest zgodny z jego oświadczeniem o uznaniu lub odmowie uznania wierzytelności. Jeżeli dłużnik nie złożył oświadczenia, może złożyć sprzeciw tylko w przypadku, gdy wykaże, że nie złożył oświadczenia z przyczyn od niego niezależnych. W tym samym terminie dłużnik lub wierzyciel, który nie został umieszczony w spisie wierzytelności, może złożyć sprzeciw co do pominięcia wierzytelności w spisie wierzytelności.

Sprzeciw złożony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny, jak również sprzeciw, którego braków strona nie uzupełniła lub od którego strona nie wniosła należnej opłaty w wyznaczonym terminie podlega odrzuceniu przez sędziego-komisarza.

Sędzia-komisarz pomija twierdzenia i dowody niezgłoszone w sprzeciwie, chyba że strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich w sprzeciwie bez swojej winy lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy.

Okoliczności uzasadniające sprzeciw mogą być udowodnione wyłącznie dowodem z dokumentu albo opinii biegłego. Jeżeli wierzytelność jest stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, sprzeciw co do umieszczenia wierzytelności w spisie wierzytelności może być oparty tylko na zdarzeniach powstałych po zamknięciu rozprawy w sprawie, w której zostało wydane orzeczenie.

Sprzeciw zostaje rozpoznany na posiedzeniu niejawnym w terminie dwóch miesięcy od jego wniesienia przez sędziego-komisarza, zastępcę sędziego-komisarza lub wyznaczonego sędziego. Jeżeli rozpoznający sprzeciw uzna za potrzebne wyznaczenie rozprawy, zawiadamia o niej nadzorcę sądowego albo zarządcę, dłużnika oraz wierzyciela, który złożył sprzeciw, i wierzyciela, którego wierzytelności sprzeciw dotyczy. Niestawiennictwo tych osób, nawet usprawiedliwione, nie wstrzymuje wydania postanowienia. Sędzia-komisarz, zastępca sędziego-komisarza lub wyznaczony sędzia może odstąpić od

przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, jeżeli biegły sporządził opinię w innym postępowaniu toczącym się przed sądem, sądem polubownym lub organem administracji. W takim przypadku dowodem są dokumenty obejmujące treść opinii biegłego.
Na postanowienie w przedmiocie sprzeciwu zażalenie przysługuje dłużnikowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy oraz wierzycielom.
W spisie wierzytelności dokonuje się zmian w zakresie określonym w postanowieniu po uprawomocnieniu się postanowienia uwzględniającego sprzeciw. W przyspieszonym postępowaniu układowym spis wierzytelności zatwierdza sędzia-komisarz na zgromadzeniu wierzycieli.
W postępowaniu układowym oraz sanacyjnym sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności po upływie terminu do złożenia sprzeciwu, a w przypadku jego złożenia - po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie sprzeciwu.
Sędzia-komisarz zatwierdza spis wierzytelności w zakresie nieobjętym nierozpoznanymi prawomocnie sprzeciwami, jeżeli suma wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, których dotyczą sprzeciwy prawomocnie nierozpoznane, nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Postępowania w przedmiocie tych sprzeciwów podlegają umorzeniu przez sąd albo sędziego-komisarza, jeżeli nie zostaną prawomocnie rozpoznane do czasu głosowania nad układem.
W przypadku stwierdzenia, że w spisie umieszczono wierzytelność, która w całości lub części nie istnieje albo przysługuje innej osobie niż wskazana w spisie jako wierzyciel, sędzia-komisarz może z urzędu wykreślić wierzytelność ze spisu wierzytelności. Postanowienie o wykreśleniu wierzytelności ze spisu wierzytelności doręcza się wierzycielowi, którego dotyczy, dłużnikowi oraz nadzorcy albo zarządcy. Osobom tym przysługuje zażalenie na postanowienie.
Nadzorca albo zarządca sporządza uzupełnienie spisu wierzytelności, jeżeli po złożeniu spisu wierzytelności zostanie ujawniona wierzytelność, która nie została umieszczona w spisie.
Po prawomocnej odmowie zatwierdzenia układu lub prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności, zawierający oznaczenie wierzyciela i przysługującej mu wierzytelności, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi.
Po prawomocnym zatwierdzeniu układu wyciąg z zatwierdzonego spisu wierzytelności, łącznie z wypisem prawomocnego postanowienia zatwierdzającego układ, stanowi tytuł egzekucyjny przeciwko dłużnikowi oraz temu, kto udzielił zabezpieczenia wykonania układu, jeżeli został w sądzie złożony dokument stwierdzający udzielenie zabezpieczenia, a także przeciwko zobowiązanemu do dopłaty, jeżeli układ przewiduje dopłaty między wierzycielami.
Dłużnik może żądać ustalenia, że wierzytelność objęta zatwierdzonym spisem wierzytelności nie istnieje albo istnieje w mniejszym zakresie, jeżeli złożył sprzeciw w postępowaniu restrukturyzacyjnym i co do wierzytelności nie zapadło prawomocne orzeczenie sądowe.
Po nadaniu wyciągowi z zatwierdzonego spisu wierzytelności klauzuli wykonalności zarzut, że wierzytelność objęta spisem wierzytelności nie istnieje albo że istnieje w mniejszym zakresie, dłużnik może podnieść w drodze powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

13 Jakie zasady obowiązują przy podziale funduszów masy upadłości? W jaki sposób ustala się hierarchę roszczeń i praw wierzycieli?

W postępowaniu upadłościowym zasady podziału funduszy z masy w postępowaniu upadłościowym zostały uregulowane w art. 335-351 pr.upadł.
W pierwszej kolejności koszty postępowania, a jeżeli fundusze masy upadłości na to pozwalają - również inne zobowiązania masy upadłości w miarę wpływu do masy upadłości stosownych sum.
Zobowiązania alimentacyjne ciążące na upadłym, przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, syndyk zaspokaja w terminach ich płatności, do dnia sporządzenia ostatecznego planu podziału, każdorazowo dla każdego uprawnionego w kwocie nie wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Pozostała część tych należności nie podlega zaspokojeniu z masy upadłości.
Należności podlegające zaspokojeniu z funduszów masy upadłości (zaspokajane po zaspokojeniu w całości kosztów postępowania, zobowiązań masy upadłości i należności alimentacyjnych) dzieli się na następujące kategorie:
kategoria pierwsza - przypadające za czas przed ogłoszeniem upadłości należności ze stosunku pracy, z wyjątkiem roszczeń z tytułu wynagrodzenia reprezentanta upadłego lub wynagrodzenia osoby wykonującej czynności związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego, należności rolników z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego, należności alimentacyjne oraz renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, przypadające za trzy ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, 1079 i 1115) oraz należności powstałe w postępowaniu restrukturyzacyjnym z czynności zarządcy albo należności powstałe z czynności dłużnika dokonanych po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego niewymagających zezwolenia rady wierzycieli albo zgody nadzorcy sądowego lub dokonanych za zezwoleniem rady wierzycieli albo zgodą nadzorcy sądowego, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości jak również należności z tytułu kredytu, pożyczki, obligacji, gwarancji lub akredytyw lub innego finansowania przewidzianego układem przyjętym w postępowaniu restrukturyzacyjnym i udzielonego w związku z wykonaniem takiego układu, jeżeli upadłość ogłoszono w wyniku rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości złożonego nie później niż trzy miesiące po prawomocnym uchyleniu układu;
kategoria druga - inne należności, jeżeli nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w szczególności podatki i inne daniny publiczne oraz pozostałe należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne;
kategoria trzecia - odsetki od należności ujętych w wyższych kategoriach w kolejności, w jakiej podlega zaspokojeniu kapitał, a także sądowe i administracyjne kary grzywny oraz należności z tytułu darowizn i zapisów;
kategoria czwarta - należności wspólników albo akcjonariuszy z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, w szczególności dostawy towaru z odroczonym terminem płatności, dokonanej na rzecz upadłego będącego spółką kapitałową w okresie pięciu lat przed ogłoszeniem upadłości, wraz z odsetkami.
Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności, należności dalszej kategorii zaspokaja się dopiero po zaspokojeniu w całości należności poprzedzającej kategorii, a jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności tej samej kategorii, należności te zaspokaja się stosunkowo do wysokości każdej z nich.
Wierzytelności zabezpieczone hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym i hipoteką morską, a także wygasające według przepisów ustawy prawa oraz skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciążące na nieruchomości, użytkowaniu wieczystym, spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu lub statku morskim wpisanym do rejestru okrętowego, podlegają zaspokojeniu z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu, pomniejszonej o koszty likwidacji tego przedmiotu oraz inne koszty postępowania upadłościowego w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji, nie więcej jednak niż o taką część kosztów postępowania upadłościowego, która wynika ze stosunku wartości obciążonego przedmiotu do wartości całej masy upadłości. Wspomniane wierzytelności i prawa są zaspokajane w kolejności przysługującego im pierwszeństwa. Jeżeli z sumy uzyskanej z likwidacji obciążonego przedmiotu zaspokojeniu podlegają zarówno wierzytelności zabezpieczone hipoteką, jak i wygasające prawa oraz prawa i roszczenia osobiste, o pierwszeństwie rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki wpisu hipoteki, prawa lub roszczenia do księgi wieczystej.
W równym stopniu z wierzytelnością zaspokaja się roszczenia o świadczenia uboczne objęte zabezpieczeniem na mocy odrębnych przepisów. Przypadającą wierzycielowi sumę zalicza się przede wszystkim na należność główną, następnie na odsetki i pozostałe roszczenia o świadczenia uboczne, z tym że koszty postępowania uwzględnia się w ostatniej kolejności.

W razie sprzedaży nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu lub statku morskiego wpisanego do rejestru okrętowego, przed zaspokojeniem wierzytelności zabezpieczonych hipoteką albo hipoteką morską oraz innych praw, w tym praw i roszczeń osobistych, które ciążyły na przedmiocie sprzedaży i które w wyniku sprzedaży wygasły, zaspokaja się należności alimentacyjne oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę, jak też wynagrodzenia za pracę pracowników wykonujących pracę na nieruchomości, statku lub w lokalu za okres ostatnich trzech miesięcy przed sprzedażą, jednakże tylko do wysokości trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W postępowaniach restrukturyzacyjnych zaspokajanie wierzytelności następuje zgodnie z układem zatwierdzonym przez sąd. Zasady zaspokajania wierzytelności zostały uregulowane w art. 155-163 pr.restr.

Układ może przewidywać podział wierzycieli na grupy obejmujące poszczególne kategorie interesów, w szczególności:

- wierzycieli, którym przysługują wierzytelności ze stosunku pracy i którzy wyrazili zgodę na objęcie ich układem;
- rolników, którym przysługują wierzytelności z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego;
- wierzycieli, których wierzytelności są zabezpieczone na składnikach majątku dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także przez przeniesienie na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa, i którzy wyrazili zgodę na objęcie ich układem;
- wierzycieli będących wspólnikami lub akcjonariuszami dłużnika będącego spółką kapitałową, posiadających udziały lub akcje spółki zapewniające co najmniej 5% głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Jeżeli propozycje układowe obejmują wierzycieli zabezpieczonych, to podział na grupy jest obligatoryjny.

Warunki restrukturyzacji zobowiązań dłużnika są jednakowe dla wszystkich wierzycieli, a jeżeli głosowanie nad układem przeprowadza się w grupach wierzycieli, jednakowe dla wierzycieli zaliczonych do tej samej grupy, chyba że wierzyciel wyraźnie zgodzi się na warunki mniej korzystne.

Przyznanie korzystniejszych warunków restrukturyzacji zobowiązań dłużnika jest dopuszczalne wobec wierzyciela, który po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego udzielił lub ma udzielić finansowania w postaci kredytu, obligacji, gwarancji bankowych, akredytyw lub na podstawie innego instrumentu finansowego, niezbędnego do wykonania układu.

Warunki restrukturyzacji zobowiązań ze stosunku pracy nie mogą pozbawiać pracowników minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Restrukturyzacja dotyczy w równym stopniu zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych. Jeżeli wierzyciel w terminie tygodnia od dnia otrzymania zawiadomienia o terminie zgromadzenia wierzycieli z odpisem propozycji układowych sprzeciwił się restrukturyzacji swojej wierzytelności jako wierzytelności niepieniężnej, składając oświadczenie nadzorcy albo zarządcy albo ze względu na charakter wierzytelności niepieniężnej restrukturyzacja nie jest możliwa, wierzytelność ta zmienia się w wierzytelność pieniężną. Skutek ten powstaje z dniem otwarcia postępowania.

Warunki restrukturyzacji wierzytelności, które są zabezpieczone na składnikach majątku dłużnika hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską, a także przez przeniesienie na wierzyciela własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa, mogą być zróżnicowane stosownie do przysługującego wierzycielom pierwszeństwa.

14 Jakie są przesłanki oraz skutki zakończenia postępowania upadłościowego (w szczególności w drodze układu)?

Zakończenie postępowania upadłościowego stwierdza sąd po wykonaniu ostatecznego planu podziału, a także gdy w toku postępowania wszyscy wierzyciele zostali zaspokojeni.

Z dniem uprawomocnienia się postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego upadły odzyskuje prawo zarządzania swoim majątkiem i rozporządzania jego składnikami.

Po zakończeniu postępowania upadłościowego wszczęte przez syndyka niezakończone procesy o uznanie za bezskuteczną czynności dokonanej przez upadłego ze szkodą dla wierzycieli umarza się, a wzajemne roszczenia o zwrot kosztów procesu wygasają. W innych postępowaniach cywilnych upadły wchodzi do postępowania w miejsce syndyka.

W terminie trzydziestu dni od dnia obwieszczenia postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego upadły będący osobą fizyczną może złożyć wniosek o ustalenie planu spłaty wierzycieli i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym. W tym samym terminie upadły będący osobą fizyczną może również złożyć wniosek o umorzenie zobowiązań bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że jest on trwale niezdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Jeżeli niezdolność do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli wynikająca z osobistej sytuacji upadłego nie ma charakteru trwałego, sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli pod warunkiem, że w terminie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku o ustalenie planu spłaty wierzycieli, na skutek którego sąd, uznając, że ustała niezdolność upadłego do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, uchyli postanowienie o warunkowym umorzeniu zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli i ustali plan spłaty wierzycieli.

Sąd oddala wniosek, o którym mowa powyżej, jeżeli:

upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień w sposób celowy, w szczególności przez trwonienie części składowych majątku oraz celowe nieregulowanie wymagalnych zobowiązań,

w okresie dziesięciu lat przed dniem zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w stosunku do upadłego prowadzono postępowanie upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań

– chyba że uwzględnienie wniosku, o którym mowa w ust. 1 lub 1a, jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

W postanowieniu o ustaleniu planu spłaty wierzycieli sąd ustala, czy upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, oraz określa, w jakim zakresie i okresie, nie dłuższym niż trzydzieści sześć miesięcy, upadły jest obowiązany spłacać zobowiązania uznane na liście wierzytelności a niewykonane w toku postępowania upadłościowego na podstawie planów podziału oraz jaka część zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości zostanie umorzona po wykonaniu planu spłaty wierzycieli. W przypadku ustalenia, że upadły doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, plan spłaty wierzycieli nie może być ustalony na okres krótszy niż trzydzieści sześć miesięcy ani dłuższy niż osiemdziesiąt cztery miesiące. W przypadku gdy w drodze wykonania planów podziału oraz planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 70% zobowiązań uznanych na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż rok. W przypadku gdy w drodze wykonania planów podziału oraz planu spłaty wierzycieli dłużnik spłaci co najmniej 50% zobowiązań uznanych na liście wierzytelności, plan spłaty wierzycieli nie może zostać ustalony na okres dłuższy niż dwa lata.

W okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności powstałych przed ogłoszeniem upadłości (z wyjątkiem wierzytelności wynikających z zobowiązań, o których mowa w art. 370f ust. 2 pr.upadł. oraz wierzytelności, których upadły nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu) oraz dokonanie przez upadłego czynności prawnych, które mogłyby pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli (w szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd na wniosek upadłego może wyrazić zgodę na dokonanie albo zatwierdzić dokonanie takiej czynności prawnej).

Upadły jest obowiązany składać sądowi corocznie do końca kwietnia sprawozdanie z wykonania planu spłaty wierzycieli za poprzedni rok kalendarzowy, w którym wykazuje osiągnięte przychody, spłacone kwoty oraz nabyte składniki majątkowe o wartości przekraczającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego.
Sąd może zmienić plan spłaty wierzycieli, jeżeli upadły nie może wywiązać się z obowiązków w nim określonych, na jego wniosek po wysłuchaniu wierzycieli. Może również przedłużyć termin spłaty zobowiązań na dalszy okres nieprzekraczający osiemnastu miesięcy.
W przypadku istotnej poprawy sytuacji majątkowej upadłego w okresie wykonywania planu spłaty wierzycieli wynikającej z innych przyczyn niż zwiększenie się wynagrodzenia za pracę lub dochodów uzyskiwanych z osobiście wykonywanej przez upadłego działalności zarobkowej, wierzyciel oraz upadły mogą wystąpić z wnioskiem o zmianę planu spłaty wierzycieli. O zmianie planu spłaty wierzycieli sąd orzeka po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty.
Sąd z urzędu albo na wniosek wierzyciela uchyla plan spłaty wierzycieli w przypadku niewykonywania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie spłaty wierzycieli po wysłuchaniu upadłego i wierzycieli objętych planem spłaty, chyba że uchybienie obowiązkom jest nieznaczne lub umorzenie pozostałej części zobowiązań upadłego jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi. Powyższy przepis stosuje się odpowiednio, jeżeli upadły:
nie złożył w terminie sprawozdania z wykonania planu spłaty wierzycieli;
w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe;
dokonał czynności prawnej, która mogłaby pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli, bez zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona;
ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli.
W przypadku uchylenia planu spłaty zobowiązania upadłego nie podlegają umorzeniu.
Sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu wykonania planu spłaty i umorzeniu zobowiązań upadłego powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości i niezaspokojonych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli po wykonaniu przez upadłego obowiązków określonych w planie spłaty wierzycieli. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty kar grzywny orzeczonych przez sąd, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zobowiązania do zapłaty nawiązki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.
Dokonane na podstawie przepisów pr.upadł. zmiany stosunków prawnych obowiązują upadłego i drugą stronę również po zakończeniu postępowania upadłościowego, chyba że przepisy odrębnej ustawy stanowią inaczej.
Postępowanie restrukturyzacyjne zostaje zakończone z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o zatwierdzeniu układu albo o odmowie zatwierdzenia układu. Wtedy też dłużnik odzyskuje prawo zarządu majątkiem, jeżeli był go pozbawiony lub było ono ograniczone, chyba że układ stanowi inaczej (art. 171 pr.restr.).
Po wykonaniu układu lub wyegzekwowaniu wierzytelności objętych układem sąd na wniosek dłużnika, nadzorcy wykonania układu albo innej osoby, która z mocy układu jest uprawniona do wykonania lub nadzorowania wykonania układu, wydaje postanowienie o wykonaniu układu (art. 172 pr.restr.).

15 Jakie prawa przysługują wierzycielom po zakończeniu postępowania upadłościowego?

W postępowaniu upadłościowym wobec osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą lub zawodową, po ukończeniu którego ustalony został plan spłaty, wierzyciel jest uprawniony do złożenia wniosku o uchylenie przez sąd planu spłaty wierzycieli w przypadku niewykonania przez upadłego obowiązków ustalonych w planie albo gdy nie złożył w terminie sprawozdania z wykonania planu, w sprawozdaniu z wykonania planu spłaty wierzycieli zataił osiągnięte przychody lub nabyte składniki majątkowe, dokonał czynności prawnej, która mogłaby pogorszyć jego zdolność do wykonania planu spłaty wierzycieli, bez zgody sądu albo czynność ta nie została przez sąd zatwierdzona, ukrywał majątek lub czynność prawna upadłego została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli (art. 370e pr.upadł.). Ponadto po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wierzyciel może wnieść o nadanie wyciągowi z zatwierdzonej przez sędziego-komisarza listy wierzytelności, zawierającej oznaczenie wierzytelności oraz sumy otrzymanej na jej poczet przez wierzyciela klauzuli wykonalności celem dochodzenia niespłaconych w postępowaniu upadłościowym należności na drodze postępowania egzekucyjnego (art. 264 pr.upadł).
W postępowaniach restrukturyzacyjnych wierzyciel jest uprawniony do złożenia wniosku o uchylenie przez sąd układu, jeżeli dłużnik nie wykonuje jego postanowień albo jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany (domniemywa się, że jest oczywiste, że układ nie będzie wykonany, jeżeli dłużnik nie wykonuje zobowiązań powstałych po zatwierdzeniu układu). Wnioskodawcy przysługuje zażalenie na postanowienie oddalające wniosek (Art. 176 pr.restr.).
Jeżeli układ zostanie uchylony lub wygaśnie, dotychczasowi wierzyciele mogą dochodzić swych roszczeń w pierwotnej wysokości, a wypłacone na podstawie układu sumy zalicza się na ich poczet. Hipoteka, zastaw, zastaw rejestrowy, zastaw skarbowy lub hipoteka morska zabezpieczają wierzytelność w takiej wysokości, w jakiej nie została jeszcze zaspokojona (art. 179 pr.restr.).

16 Kto ponosi koszty postępowania upadłościowego łącznie z poniesionymi wydatkami?

Postępowanie upadłościowe zasadniczo dzieli się na dwa etapy, tj. postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości oraz postępowanie po ogłoszeniu upadłości.
Koszty postępowania w przedmiocie ogłoszenia upadłości pokrywane są w pierwszej kolejności z zaliczki uiszczonej przez wnioskodawcę w wysokości jednokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W przypadku wniosku wierzyciela koszty postępowania, w przypadku ogłoszenia upadłości lub oddalenia wniosku z powodu ubóstwa masy, ponosi upadły.
Koszty postępowania po ogłoszeniu upadłości pokrywane są z masy upadłości. W przypadku gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania lub wystarcza jedynie na zaspokojenie tych kosztów, sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości.
Wierzycielowi nie przysługuje prawo do zwrotu kosztów poniesionych przez niego w postępowaniu upadłościowym. Wierzycielowi zwraca się jednak poniesione przez niego koszty postępowania wywołanego wniesieniem sprzeciwu co do uznania wierzytelności innego wierzyciela, jeżeli w wyniku wniesienia tego sprzeciwu odmówiono uznania zaskarżonej wierzytelności, jak również zwraca się zaliczkę na koszty postępowania, którą złożył na żądanie sędziego-komisarza albo zgodnie z uchwałą zgromadzenia wierzycieli, jeżeli fundusze masy upadłości wystarczą na jej pokrycie. Wierzyciel, który zgłosił wierzytelność po upływie terminu wyznaczonego do zgłaszania wierzytelności, ponosi zryczałtowane koszty postępowania upadłościowego wynikłe z tego zgłoszenia, nawet jeżeli opóźnienie powstało bez jego winy, w wysokości stanowiącej równowartość 15% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, chyba że zgłoszenie wierzytelności po upływie terminu jest wynikiem dokonania przez syndyka korekty deklaracji lub innego tego typu dokumentu obejmującego rozliczenie.
Koszty postępowania restrukturyzacyjnego ponosi dłużnik. Koszty należne od dłużnika pozbawionego prawa zarządu uiszcza zarządca na wezwanie sądu albo sędziego-komisarza.

Uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.
Koszty postępowania wywołanego złożeniem sprzeciwu co do umieszczenia wierzytelności innego wierzyciela zasądza się od dłużnika na rzecz wierzyciela, który złożył sprzeciw, jeżeli w wyniku sprzeciwu odmówiono umieszczenia zaskarżonej wierzytelności, chyba że dłużnik kwestionował umieszczenie wierzytelności w spisie wierzytelności w oświadczeniu złożonym na podstawie art. 86 ust. 2 pkt 9 pr.restr. lub złożył sprzeciw.

17 Jakie są zasady dotyczące nieważności, zaskarżania lub względnej bezskuteczności czynności prawnych dokonanych ze szkodą dla ogółu wierzycieli?

W postępowaniu upadłościowym czynności prawne upadłego dotyczące masy upadłości są nieważne. Nieważne jest również zbycie przez upadłego całości lub części spadku albo całości lub części udziału spadkowego oraz dokonana przez niego czynność rozporządzająca udziałem w przedmiocie należącym do spadku, jak i jego zgoda na rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku przez innego spadkobiercę.
Pod rygorem nieważności zgody rady wierzycieli wymagają następujące czynności (art. 206 pr.upadł.):
dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa przez syndyka, jeżeli ma trwać dłużej niż trzy miesiące od dnia ogłoszenia upadłości;
odstąpienie od sprzedaży przedsiębiorstwa jako całości;
sprzedaż z wolnej ręki mienia wchodzącego w skład masy upadłości;
zaciąganie pożyczek lub kredytów oraz obciążenie majątku upadłego ograniczonymi prawami rzeczowymi;
uznanie, zrzeczenie się i zawarcie ugody co do roszczeń spornych oraz poddanie sporu rozstrzygnięciu sądu polubownego.
Wyjątkiem jest sytuacja, w której jedna z ww. czynności musi być dokonana niezwłocznie i dotyczy wartości nieprzewyższającej dziesięciu tysięcy złotych, syndyk, nadzorca sądowy albo zarządca może ją wykonać bez zezwolenia rady.
Ponadto nie jest wymagane zezwolenie rady wierzycieli na sprzedaż ruchomości, jeśli wskazana w spisie inwentarza wartość oszacowania wszystkich ruchomości wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł oraz na sprzedaż wierzytelności oraz innych praw, jeżeli wskazana w spisie należności wartość nominalna wszystkich wierzytelności oraz innych praw wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł. Podobnie jest w przypadku zezwolenia na sprzedaż wierzytelności oraz innych praw, jeżeli wskazana w spisie należności wartość nominalna wszystkich wierzytelności oraz innych praw wchodzących w skład masy upadłości nie przekracza równowartości 50 000 zł.
Wpis obciążenia majątku upadłego ograniczonym prawem rzeczowym w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany bez zezwolenia wymaganego zgodnie z ust. 1 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest prawomocne postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu (art. 206 ust. 5 pr. upadł.).
Sędzia-komisarz oznacza czynności, których wykonywanie przez syndyka jest niedopuszczalne bez jego zezwolenia lub bez zezwolenia rady wierzycieli. Oznacza to, że sędzia-komisarz może rozszerzyć katalog czynności z art. 206, do których dokonania wymagana jest zgoda rady wierzycieli pod rygorem nieważności.
Czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej. Reguła ta ma również zastosowanie odpowiednio do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia.
Bezskuteczne są również zabezpieczenie i zapłata długu niewymagalnego dokonane przez upadłego w ciągu sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednak ten, kto otrzymał zapłatę lub zabezpieczenie, może w drodze powództwa lub zarzutu żądać uznania tych czynności za skuteczne, jeżeli w czasie ich dokonania nie wiedział o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.
Powyższych reguł nie stosuje się do zabezpieczeń ustanowionych przed dniem ogłoszenia upadłości w związku z terminowymi operacjami finansowymi, pożyczkami instrumentów finansowych lub sprzedażą instrumentów finansowych ze zobowiązaniem do ich odkupu, o których mowa w art. 85 ust. 1 pr.upadł.
Na wniosek osoby trzeciej sędzia-komisarz może nakazać zwrot na jej rzecz z masy upadłości jej świadczenia wzajemnego, które osoba ta świadczyła w związku z dokonaniem przez nią z upadłym czynności prawnej dotyczącej mienia wchodzącego do masy upadłości. Do zwrotu tego świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy o nienależnym świadczeniu. Zwrot tego świadczenia , można nakazać, jeżeli czynność prawna została podjęta po ogłoszeniu upadłości i przed obwieszczeniem w Rejestrze postanowienia o ogłoszeniu upadłości, a osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności, nie mogła wiedzieć o ogłoszeniu upadłości.
Przelew wierzytelności przyszłej jest bezskuteczny w stosunku do masy upadłości, jeżeli wierzytelność ta powstanie po ogłoszeniu upadłości, chyba że umowa przelewu wierzytelności została zawarta nie później niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w formie pisemnej z datą pewną.
Odpłatną czynność prawną sędzia-komisarz uzna za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości z urzędu albo na wniosek syndyka, jeśli została dokonana przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie, z osobą pozostającą z upadłym w faktycznym związku, prowadzącą z nim wspólnie gospodarstwo domowe albo z przysposobionym lub przysposabiającym, chyba że druga strona czynności wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
Zasada powyższa stosowana jest również do czynności upadłego dokonanych ze spółką, w której upadły jest członkiem zarządu, jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, oraz ze spółkami, w których osoby wymienione w poprzednim akapicie są członkami zarządu lub jedynymi wspólnikami lub akcjonariuszami, a także odpowiednio do czynności upadłego, będącego spółką lub osobą prawną, dokonanej z jej wspólnikami, ich reprezentantami lub ich małżonkami, jak również ze spółkami powiązanymi, ich wspólnikami, reprezentantami lub małżonkami tych osób. Ma również zastosowanie do czynności upadłego będącego spółką, których dokonał z inną spółką, jeżeli jedna z nich była spółką dominującą, a także jeżeli ta sama spółka jest spółką dominującą w stosunku do upadłego i drugiej strony czynności.
Sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek syndyka uznaje za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości określoną część wynagrodzenia przypadającą za okres przed dniem ogłoszenia upadłości, nie dłuższy jednak niż sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli wynagrodzenie za pracę osoby reprezentującej upadłego lub pracownika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem upadłego określone w umowie o pracę, umowie o świadczenie usług lub uchwale organu upadłego zawartej lub podjętej przed dniem ogłoszenia upadłości jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone.
Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy upadłości wynagrodzenie ww. osób przypadające za czas po dniu ogłoszenia upadłości, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez syndyka nie jest ono uzasadnione nakładem pracy.
Sędzia-komisarz na wniosek syndyka uznaje za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości również następujące czynności:
obciążenie majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską, jeżeli upadły nie był dłużnikiem osobistym zabezpieczonego wierzyciela, a obciążenie to zostało ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i w związku z jego ustanowieniem upadły nie otrzymał żadnego świadczenia;

obciążenie majątku upadłego hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską, jeżeli obciążenie rzeczowe ustanowione zostało w zamian za świadczenie, które jest niewspółmiernie niskie do wartości udzielanego zabezpieczenia;
obciążenia powyższe bez względu na wysokość świadczenia, jeśli zabezpieczają długi osób, o których mowa w art. 128 pr.upadł. (osoby bliskie lub powiązane z upadłym), chyba że druga strona wykaże, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli;
kary umowne zastrzeżone na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane przez upadłego lub jeżeli kara umowna jest rażąco wygórowana.
Do czynności prawnych upadłego dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli w sprawach nieuregulowanych prawem upadłościowym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w przypadku niewypłacalności dłużnika.
W postępowaniu restrukturyzacyjnym zgodnie z art. 129 pr. restr. zgody rady wierzycieli pod rygorem nieważności wymagają następujące czynności dłużnika lub zarządcy:
- obciążenie składników masy układowej lub sanacyjnej hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności nieobjętej układem;
- przeniesienie własności rzeczy lub prawa na zabezpieczenie wierzytelności nieobjętej układem;
- obciążenie składników masy układowej lub sanacyjnej innymi prawami;
- zaciąganie kredytów lub pożyczek;
- zawarcie umowy dzierżawy przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części lub innej podobnej umowy.
(czynności powyższe dokonane za zezwoleniem rady wierzycieli nie mogą być uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości)
- sprzedaż przez dłużnika nieruchomości lub innych składników majątku o wartości powyżej 500 000 zł.
Postanowienie umowy, której stroną jest dłużnik, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu przyspieszonego postępowania układowego, jest *bezskuteczne* w stosunku do masy układowej (art. 248, art. 273, art. 297 pr.restr.).
W postępowaniu sanacyjnym czynności prawne, którymi dłużnik rozporządził swoim majątkiem, jeżeli wartość świadczenia dłużnika przewyższa w istotnym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez dłużnika lub zastrzeżonego dla dłużnika lub dla osoby trzeciej, dokonane w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego, są bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej. Stosuje się odpowiednio do ugody sądowej, uznania powództwa i zrzeczenia się roszczenia.
Bezskuteczne w stosunku do masy sanacyjnej są także zabezpieczenia, które nie zostały ustanowione bezpośrednio w związku z otrzymaniem przez dłużnika świadczenia, ustanowione przez dłużnika w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego oraz zabezpieczenia w części, która w dniu ustanowienia zabezpieczenia przewyższa więcej niż o połowę wartość zabezpieczonego świadczenia otrzymanego przez dłużnika wraz z roszczeniami o świadczenia uboczne określonymi w dokumencie stanowiącym podstawę ustanowienia zabezpieczenia, ustanowione w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego (art. 304 pr.restr.).
W postępowaniu sanacyjnym Sędzia-komisarz z urzędu albo na wniosek zarządcy uznaje za bezskuteczną w stosunku do masy sanacyjnej określoną część wynagrodzenia przypadającą za okres przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego, nie dłuższy jednak niż trzy miesiące przed dniem złożenia wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego, jeżeli wynagrodzenie za pracę reprezentanta dłużnika lub pracownika dłużnika wykonującego zadania w zakresie zarządu przedsiębiorstwem lub wynagrodzenie osoby świadczącej usługi związane z zarządem lub nadzorem nad przedsiębiorstwem dłużnika, określone w umowie o pracę, umowie o świadczenie usług lub uchwale organu dłużnika zawartej lub podjętej przed dniem otwarcia postępowania sanacyjnego jest rażąco wyższe od przeciętnego wynagrodzenia za tego rodzaju pracę lub usługi i nie jest uzasadnione nakładem pracy, chociażby wynagrodzenie zostało już wypłacone. Sędzia-komisarz może uznać za bezskuteczne w całości lub części w stosunku do masy sanacyjnej wynagrodzenie ww. osób przypadające za czas po otwarciu postępowania sanacyjnego, jeżeli ze względu na objęcie zarządu przez zarządcę nie jest ono uzasadnione nakładem pracy (art. 305 pr. restr.).
Zarządca może wytoczyć powództwo w sprawach o ustalenie bezskuteczności czynności oraz w innych sprawach, w których podstawą roszczenia jest bezskuteczność czynności. Ustalenie bezskuteczności czynności po upływie roku od dnia otwarcia postępowania sanacyjnego jest niedopuszczalne, chyba że na podstawie Kodeksu cywilnego uprawnienie to wygasło wcześniej. Termin ten nie ma zastosowania, jeżeli żądanie ustalenia bezskuteczności czynności zostało zgłoszone w drodze zarzutu. Do zaskarżenia czynności prawnych upadłego dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli w sprawach nieuregulowanych powyżej omówionymi przepisami, odpowiednio stosuje się przepisy kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w przypadku niewypłacalności dłużnika (art. 306-308 pr.restr.).

Ostatnia aktualizacja: 17/01/2024
Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.
Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.